

# «HISTORIA FILOZOFII STAROŻYTNEJ»

TEZY EGZAMINACYJNE (kierunek: *teologia* – rok I)

1. Zagadnienia wstępne (demarkacje poszczególnych dziedzin nauki, ich wzajemne odniesienia i współzależność: historia, historiografia, historia filozofii, historiozofia, filozofia. Przejście od pytania „jak” (*hoti?*) do pytania „dlaczego” (*dia ti?*)
2. Periodyzacja, definicja i nurty filozofii. (*filozofia pogańska, chrześcijańska, laicka oraz starożytna, średniowieczna, nowożytna i współczesna*)
3. Powstanie nazwy „*filozofia*” oraz podstawowe działy filozofii jako nauki
4. Relacja *filozofii* jako nauki do *historii filozofii*
5. Poprzednicy filozofów. Okres działalności „siedmiu mędrców”. Tak zwany „*cud grecki*”, czyli historyczne przejście od „*mitu*” do „*logosu*”). Czas powstawania pierwszych *teo* i *kosmogonii*
6. Tales z Miletu i początki filozofii – nauki. Problem i doniosłość „*arche*”
7. Anaksymander i Anaksymenes – tzw. „*philosophantes*”, czyli jońscy filozofowie przyrody
8. Osoba i myśl Heraklita z Efezu. Szkoła Milezyjczyków
9. Ksenofanes i problem Boga
10. Szkoła Eleatów i myśl Parmenidesa z Elei (definicja *bytu* i prawa rządzące bytem)
11. Zenon z Elei i jego argumenty przeciwko ruchowi, poznaniu zmysłowemu i mnogości
12. Euklides i Szkoła Megarejska oraz antynomie Eubulidesa
13. Empedokles problem „*arche*”, etapy powstawania świata i teoria materii
14. Poglądy Anaksagorasa
15. Atomiści. Materializm, teoria poznania i poglądy etyczne Demokryta
16. Związek Pitagorejski – ogólna charakterystyka
17. Pitagoras – nowe rozumienie „*arche*” oraz problem dualizmu świata
18. Sofiści i poglądy Protagorasa. Teoria poznania, problem prawdy i „*prawa naturalnego*”
19. Sofistyczna teoria sztuki
20. Sokrates biografia, poglądy etyczne (teoria cnoty, intelektualizm etyczny) oraz logiczne (metodologia)
21. Cynicy oraz Cyrenaicy. Poglądy i przedstawiciele
22. Bio i bibliografia Platona
23. Platońska teoria idei. Problem bytu i rzeczywistości
24. Platońska teoria duszy jej funkcje oraz kwestia poznania rzeczywistości, rodzaje poznania oraz problem wiedzy
25. Bóg, człowiek i świat według Platona
26. Platońska charakterystyka miłości, dobra oraz sztuki

27. Platońska teoria państwa
28. Arystoteles – bio i bibliografia
29. Cechy i złożoność ludzkiego poznania u Arystotelesa. „Genetyczny empiryzm”
30. Złożenia z „formy i materii”, „aktu i możliwości”, „substancji i przypadłości” – jako podstawowe wymiary rzeczywistości u Arystotelesa
31. Arystotelesowska koncepcja duszy
32. Absolut i świat u Arystotelesa
33. Teoria dobra oraz charakterystyka i podział cnót u Arystotelesa
34. Człowiek i teoria państwa u Arystotelesa
35. Stoicyzm i poglądy stoików (Zenon z Kition, Chryzyp)
36. Epikur i Epikurejczycy
37. Pirron i jego poglądy. Nurt sceptyczny
38. Antystenes z Aten i Cynicy
39. Arystyp z Cereny i szkoła Cyrenaików
40. Poglądy filozoficzne Filona z Aleksandrii. Przełomowość i synkretyzm
41. „Aleksandryjski schemat” metafizyki Filona
42. Emanacjonizm Plotyna. Problem natury oraz relacji Boga i świata
43. Gnoza i Gnostycyzm. Poglądy i przedstawiciele
44. Chrześcijański system Orygenesusa. Bóg, *Logos* i świat. Problem tzw. „apokatastazy dziejów”